

1. [O]rzeczenia sądów arbitrażowych, tak jak orzeczenia sądów zagranicznych, mogą mieć treść odbiegającą od wymogów, jakie orzeczeniom krajowym stawia prawo polskie.

2. [B]rak wyraźnej regulacji (...) odnośnie dostosowania orzeczeń arbitrażowych, nie wyklucza dokonania takiego dostosowania, jeśli w wyniku niebudzącej wątpliwości wykładni orzeczenia arbitrażowego, możliwym jest dokonanie takiej wykładni zagranicznego tytułu, żeby mógł wywierać te same skutki, jak orzeczenie krajowe poprzez oznaczenie świadczenia i jego zakresu.

2. Skoro art. 783 § 1 k.p.c. przewiduje możliwość, by klauzula wykonalności w razie potrzeby zawierała informacje dotyczące oznaczenia świadczenia podlegającego egzekucji i zakresu egzekucji, to oznacza, że nie jest wykluczona możliwość dokonywania przez sąd wykładni tytułu egzekucyjnego, w postaci orzeczenia sądu polubownego, jeżeli tylko dotyczy to oznaczenia świadczenia i jego zakresu.

3. [T]ylko w sytuacji, gdy dokonanie wykładni w sposób rzetelny nie jest możliwe, należy oddalić wniosek, ponieważ wydanie postanowienia o stwierdzeniu wykonalności, którego organy egzekucyjne nie mogą wykonać, sprzeciwiałoby się porządkowi publicznemu. Wykładnia nie polega na wydaniu własnego orzeczenia, zastępującego lub zmieniającego orzeczenie sądu arbitrażowego, winna jedynie uwidocznic lub uczynić bardziej czytelną wolę sądu arbitrażowego już zawartą w orzeczeniu – nawet, jeśli jest ona zawarta w sposób niedoskonały i niewystarczająco określony dla celów jego wykonania – i w takim zakresie dopomóc skuteczności tej woli.

4. [N]iesłuszna jest odmowa nadania klauzuli wykonalności z tego tylko powodu, że wyrok nieco mniej dokładnie opisuje zakres rozliczeń stron w przedmiocie kosztów postępowania.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 31 marca 2015 roku
I ACz 358/15

Sąd Apelacyjny w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie następującym:

SSA Beata Kozłowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSA Barbara Trębska

SSA Ewa Kaniok

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2015 r. w Warszawie na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. z udziałem Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju oraz Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 grudnia 2014 r., sygn. akt I Co 178/14 postanawia:

I. sprostować oczywistą niedokładność w punkcie pierwszym zaskarżonego postanowienia poprzez usunięcie wyrazu „zapadły” z jego końcowej części,

II. uchylić zaskarżone postanowienie w zakresie uznania rozstrzygnięcia ujętego w punktorze piątym sentencji ostatecznego wyroku Trybunału Arbitrażowego wydanego w dniu 8 lipca 2014 r. w postępowaniu arbitrażowym pomiędzy (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w S. a Skarbem Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, sprostowanego postanowieniem z dnia 17 lipca 2014 r. i w tym zakresie postępowanie umorzyć,

III. zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie drugim w ten sposób, że stwierdzić wykonalność rozstrzygnięcia zawartego w punktorze 5 sentencji ostatecznego wyroku wydanego w dniu 8 lipca 2014 r. przez Trybunał Arbitrażowy w postępowaniu arbitrażowym pomiędzy (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w S. a Skarbem Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, sprostowanego postanowieniem z dnia 17 lipca 2014 r., poprzez nadanie mu klauzuli wykonalności, z ograniczeniem obowiązku Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju oraz Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad zapłaty na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. tytułem zwrotu kosztów postępowania, obejmujących wynagrodzenie i wydatki arbitrów oraz wydatki administracyjne odnoszące się do Rachunku Depozytowego, do kwoty 1 250 USD (jeden tysiąc dwieście pięćdziesiąt

dolarów amerykańskich) oraz kwoty 141.902,56 (sto czterdzieści jeden tysięcy dziewięćset dwa euro i pięćdziesiąt sześć eurocentów),

IV. zasądzić od Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju oraz Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 23 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie:

- uznał ostateczny wyrok Trybunału Arbitrażowego wydany w dniu 8 lipca 2014 r. w postępowaniu arbitrażowym pomiędzy (...) Spółką Akcyjną w S., a Skarbem Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, sprostowany postanowieniem z dnia 17 lipca 2014 r.,

- oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności rozstrzygnięciu zawartemu w punktorze 5 sentencji ostatecznego wyroku wydanego w dniu 8 lipca 2014 r. przez Trybunał Arbitrażowy w postępowaniu arbitrażowym pomiędzy (...) Spółką Akcyjną w S. a Skarbem Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, sprostowanego postanowieniem z dnia 17 lipca 2014 r.;

- zasądził od Skarbu Państwa na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w S. kwotę 377 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy wskazał, że miejscem postępowania arbitrażowego był G., w związku z tym przyjął, że miejscem wydania wyroku przez Trybunał Arbitrażowy w dniu 8 lipca 2014 r. był G., a więc zastosowanie do niniejszej sprawy znajdzie przepis art. 1214 k.p.c.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie zostały spełnione przesłanki z przepisu art. 1214 § 2 k.p.c. umożliwiające nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu zawartemu w punktorze 5 sentencji wyroku Trybunału Arbitrażowego z dnia 8 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy uznał, że w tym rozstrzygnięciu zostały jedynie określone wynagrodzenie i wydatki arbitrów oraz został ustalony sposób ponoszenia przez strony kosztów postępowania arbitrażowego. Zdaniem Sądu Okręgowego w tym orzeczeniu nie ma jakiegokolwiek zapisu, z którego wynikałoby, że którakolwiek ze stron jest zobowiązana do zwrotu na rzecz drugiej strony postępowania określonej kwoty z tytułu poniesionych kosztów postępowania arbitrażowego. Tymczasem, aby orzeczenie nadawało się do wykonania w drodze egzekucji, musi być konkretnie

oznaczone świadczenie, do którego zobowiązany jest dłużnik, tak, aby organ egzekucyjny mógł je wykonać bez konieczności dokonywania jakichkolwiek zabiegów interpretacyjnych, na podstawie których dopiero można określić wysokość tego świadczenia, albowiem podejmowanie takich czynności przez organ egzekucyjny byłoby niedopuszczalne. W treści orzeczenia zawartego w punktorze 5 sentencji wyroku nie jest określone w jakiej wysokości koszty postępowania arbitrażowego powinny zostać zwrócone wnioskodawcy przez Skarb Państwa.

Postanowienie to w zakresie uznania i odmowy stwierdzenia wykonalności rozstrzygnięcia Trybunału Arbitrażowego, ujętego w punktorze 5 sentencji wyroku Trybunału, zaskarżył wnioskodawca. W swym zażaleniu zarzucił naruszenie art. 1214 § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 1212 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że rozstrzygnięcie Trybunału Arbitrażowego w przedmiocie kosztów postępowania arbitrażowego, zawarte w punktorze 5 sentencji wyroku, nie nadaje się do wykonania w drodze egzekucji, co skutkowało przyjęciem, iż rozstrzygnięcie to nie podlega stwierdzeniu wykonalności, lecz uznaniu.

Wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i stwierdzenie wykonalności rozstrzygnięcia Trybunału Arbitrażowego ujętego w punktorze 5 sentencji wyroku z dnia 8 lipca 2014 r.

Uczestnik Skarbu Państwa reprezentowany przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju oraz Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad wniósł o oddalenie zażalenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne.

W pierwszej kolejności rozważania wymaga czy w swym wniosku z dnia 9 grudnia 2014 r. wnioskodawca wnosił o uznanie wszystkich rozstrzygnięć ujętych w wyroku Trybunału Arbitrażowego z dnia 8 lipca 2014 r., czy też wnosił jedynie o uznanie rozstrzygnięć ujętych w pierwszych czterech punktorach wyroku, natomiast odnośnie rozstrzygnięcia ujętego w punktorze 5, obejmował żądanie stwierdzenia wykonalności. Zdaniem Sądu Apelacyjnego pomimo tego, że w punkcie 1 wniosku wnioskodawca wskazał, że wnosi o uznanie w wyroku Trybunału Arbitrażowego z dnia 8 lipca 2014 r. bez wyraźnego ograniczenia tego wniosku do rozstrzygnięć ujętych w pkt 1-4 wyroku Trybunału

Arbitrażowego, a w punkcie 2 wniosku wniósł o stwierdzenie wykonalności postanowienia Trybunału Arbitrażowego ujętego w punktorze 5 sentencji wyroku, to, zdaniem Sądu Apelacyjnego, z argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu wniosku należy wywieść, iż w istocie intencją wnioskodawcy było uzyskanie orzeczenia uznającego wyrok Trybunału Arbitrażowego z dnia 8 lipca 2014 r. w jego pierwszych czterech punktorach, a odnoście postanowienia Trybunału Arbitrażowego, ujętego w punktorze 5 sentencji wyroku, zostało jedynie zgłoszone żądanie stwierdzenia wykonalności. Skoro zatem nie było żądania wydania orzeczenia o uznaniu postanowienia Trybunału Arbitrażowego ujętego w punktorze 5 sentencji wyroku z dnia 8 lipca 2014 r., to w tym zakresie zaskarżone postanowienie zostało wydane z naruszeniem art. 321 k.p.c. Dlatego też Sąd Apelacyjny postanowił na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. uchylić zaskarżone postanowienie w zakresie uznania rozstrzygnięcia ujętego punktorze piątym sentencji ostatecznego wyroku Trybunału Arbitrażowego wydanego w dniu 8 lipca 2014 r. w postępowaniu arbitrażowym pomiędzy (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w S. a Skarbem Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, sprostowanego postanowieniem z dnia 17 lipca 2014 r., i w tym zakresie postępowanie umorzył.

Jeśli natomiast chodzi o odmowę stwierdzenia wykonalności rozstrzygnięcia ujętego punktorze piątym sentencji ostatecznego wyroku Trybunału Arbitrażowego wydanego w dniu 8 lipca 2014 r., to, w ocenie Sądu Apelacyjnego, zaskarżone postanowienie uznać należy za błędne.

Co do zasady zgodzić się należy z Sądem Okręgowym, iż samo rozstrzygnięcie ujęte w punktorze piątym sentencji ostatecznego wyroku Trybunału Arbitrażowego wydanego w dniu 8 lipca 2014 r., odczytywane w oderwaniu od argumentów przedstawionych w uzasadnieniu wyroku Trybunału Arbitrażowego, należałoby uznać za niewykonalne w trybie egzekucji. Jednakże argumenty przedstawione w pkt 205 – 206 uzasadnienia wyroku Trybunału Arbitrażowego, wskazują na to, iż rozstrzygnięcie ujęte w punktorze piątym sentencji ostatecznego wyroku Trybunału Arbitrażowego wydanego w dniu 8 lipca 2014 r., nie jest li tylko rozstrzygnięciem o zasadzie ponoszenia przez każdą ze stron kosztów, obejmujących wynagrodzenie i wydatki arbitrów, na wzór rozstrzygnięć, o których mowa w art. 108 § 1 zdanie drugie k.p.c. Sąd Arbitrażowy w pkt 205 – 206 przedstawił zestawienie wynagrodzeń arbitrów i wydatków oraz koszty poniesione przez strony na otwarcie rachunku depozytowego oraz wskazał, jak dotychczas zdeponowane przez strony kwoty depozytu zostaną przeznaczone na pokrycie kosztów wynagrodzeń i wydatków arbitrów. Wskazał

zarazem, że niewykorzystane na ten cel środki zostaną zwrócone stronom po połowie. Zatem rozstrzygnięcie ujęte w punktorze piątym sentencji wyroku Trybunału Arbitrażowego mówiące o tym, że powód, czyli (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. pokryje 25% tych kosztów z pozwany, czyli Skarb Państwa, pokryje 75% tych kosztów, wskazuje, w jaki sposób koszty te winny być poniesione przez każdą ze stron. Jest to więc rozstrzygnięcie o kosztach procesu pomiędzy stronami, które co prawda nie wskazuje precyzyjnie kwot, które winny być uiszczone tytułem zwrotu kosztów postępowania arbitrażowego, ale w sposób oczywisty łączy obowiązek rozliczenia tych kosztów pomiędzy stronami z uwzględnieniem przesądanego przez Trybunał Arbitrażowy w punkcie 206 sposobu wykorzystania wskazanych tam zaliczek i kosztów.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, zgodzić się również należy ze skarżącym, iż zbyt restrykcyjnym jest stanowisko Sądu Okręgowego, iż zachodzi konieczność odmowy stwierdzenia wykonalności orzeczenia sądu polubownego ujętego w punktorze 5, z tej tylko przyczyny, że swym kształtem nie odpowiada ono orzeczeniom krajowym nadającym się do wykonania w trybie egzekucji.

Trzeba bowiem mieć na uwadze, że **orzeczenia sądów arbitrażowych, tak jak orzeczenia sądów zagranicznych, mogą mieć treść odbiegającą od wymogów, jakie orzeczeniom krajowym stawia prawo polskie.** Między innymi z tej przyczyny prawodawca europejski w art. 54 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona) (Dz. U. UE L z dnia 20 grudnia 2012 r.) przewidział instytucję dostosowania, stanowiąc, iż jeżeli orzeczenie zawiera środek lub zarządzenie nieznanne w prawie wezwanego państwa członkowskiego, to środek ten lub to zarządzenie powinny zostać dostosowane tak dalece, jak to możliwe do środka lub zarządzenia znanego prawu tego państwa członkowskiego, które ma równorzędne skutki i służy podobnym celom i interesom. To dało asumpt do zmiany kodeksu postępowania cywilnego i wprowadzenia do tego kodeksu art. 1153¹⁶ § 1 k.p.c. stanowiącego, że jeżeli tytuły wykonawcze, o których mowa w art. 1153¹⁴ pkt 1 albo 6, wymagają dostosowania zgodnie z przepisami, odpowiednio, rozporządzenia nr 1215/2012 albo rozporządzenia nr 606/2013, organ egzekucyjny wydaje postanowienie w przedmiocie dostosowania. Oczywiście wyżej wskazane przepisy dotyczą dostosowania orzeczeń sądów powszechnych wydanych w innych państwach UE, a nie orzeczeń sądów arbitrażowych, tym niemniej, zdaniem Sądu Apelacyjnego, **brak wyraźnej regulacji** w tym zakresie **odnośnie**

dostosowania orzeczeń arbitrażowych, nie wyklucza dokonania takiego dostosowania, jeśli w wyniku niebudzącej wątpliwości wykładni orzeczenia arbitrażowego, możliwym jest dokonanie takiej wykładni zagranicznego tytułu, żeby mógł wywierać te same skutki, jak orzeczenie krajowe poprzez oznaczenie świadczenia i jego zakresu.

Trzeba mieć na uwadze, że w wyniku nowelizacji art. 783 k.p.c. dokonanej ustawą z 7 lutego 2014 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 293) dookreślone zostało, że klauzula wykonalności powinna zawierać stwierdzenie, że tytuł egzekucyjny uprawnia do egzekucji, a ponadto w razie potrzeby – także informacje dotyczące oznaczenia świadczenia podlegającego egzekucji i zakresu egzekucji. **Skoro art. 783 § 1 k.p.c. przewiduje możliwość, by klauzula wykonalności w razie potrzeby zawierała informacje dotyczące oznaczenia świadczenia podlegającego egzekucji i zakresu egzekucji, to oznacza, że nie jest wykluczona możliwość dokonywania przez sąd wykładni tytułu egzekucyjnego, w postaci orzeczenia sądu polubownego, jeżeli tylko dotyczy to oznaczenia świadczenia i jego zakresu.**

Sąd Apelacyjny prezentując ten pogląd w pełni podziela stanowisko wyrażone w postanowieniu Niemieckiego Trybunału Federalnego z dnia 30 listopada 2011 r., Wydział III Cywilny, sygn. III ZB 19/11.

Na aprobatę zasługuje również inny wyrażony w tym orzeczeniu pogląd, że **tylko w sytuacji, gdy dokonanie wykładni w sposób rzetelny nie jest możliwe, należy oddalić wniosek, ponieważ wydanie postanowienia o stwierdzeniu wykonalności, którego organy egzekucyjne nie mogą wykonać, sprzeciwiałoby się porządkowi publicznemu. Wykładnia nie polega na wydaniu własnego orzeczenia, zastępującego lub zmieniającego orzeczenie sądu arbitrażowego, winna jedynie uwidocznić lub uczynić bardziej czytelną wolę sądu arbitrażowego już zawartą w orzeczeniu – nawet, jeśli jest ona zawarta w sposób niedoskonały i niewystarczająco określony dla celów jego wykonania – i w takim zakresie dopomóc skuteczności tej woli.**

W ocenie Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie, biorąc pod uwagę argumentację Trybunału Arbitrażowego przedstawioną w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 lipca 2014 r., jest możliwa wykładnia tego treści ujętej w punktorze 5 tego orzeczenia i ustalenie zakresu świadczenia. Z tych powodów należy podzielić pogląd skarżącego, że orzeczenie Sądu

Arbitrażowego jest mniej sformalizowane i choć wyrok zapadł na terenie Polski, to wydano go na podstawie regulaminu Arbitrażowego UNCITRAL z 1976 r. Dlatego **nieśluszną jest odmowa nadania klauzuli wykonalności z tego tylko powodu, że wyrok nieco mniej dokładnie opisuje zakres rozliczeń stron w przedmiocie kosztów postępowania**. Ustalenie wysokości kosztów, które Skarb Państwa, jako strona, która winna ponieść 75 % kosztów postępowania arbitrażowego, winna zwrócić wnioskodawcy, wymaga przeprowadzenia prostego działania matematycznego. Skoro bowiem kwoty zdeponowane przez każdą ze stron zostały w równych częściach przeznaczone na wynagrodzenie arbitrów i ich wydatki, a koszty otwarcia rachunku depozytowego zostały poniesione przez strony po połowie, to Skarb Państwa winien zwrócić wnioskodawcy jedną czwartą kosztów administracyjnych, tj. kosztów otwarcia rachunku escrow, czyli kwotę 1 250 USD (całość kosztów to kwota 5 000 USD) oraz jedną czwartą wynagrodzenia i wydatków arbitrów, które wynosiły 567 610,23 EUR, a więc kwotę 141 902,56 EUR. Co więcej, z korespondencji prowadzonej pomiędzy stronami wynika, iż sposób wyliczenia kosztów, które winny być zwrócone przez Skarb Państwa na rzecz wnioskodawcy, nie był sporny pomiędzy stronami. Wnioskodawca bowiem w piśmie z dnia 27 października 2014 r. przedstawił wyliczenie kosztów tożsame z wyżej przedstawionym, a Skarb Państwa w piśmie z dnia 17 listopada 2014 r. wyraził gotowość zapłaty tych kwot po stwierdzeniu wykonalności wyroku Trybunału Arbitrażowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie drugim w ten sposób, że stwierdził wykonalność rozstrzygnięcia zawartego w punktorze 5 sentencji ostatecznego wyroku wydanego w dniu 8 lipca 2014 r. przez Trybunał Arbitrażowy w postępowaniu arbitrażowym pomiędzy (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w S. a Skarbem Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, sprostowanego postanowieniem z dnia 17 lipca 2014 r. poprzez nadanie mu klauzuli wykonalności, z ograniczeniem obowiązku Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju oraz Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad zapłaty na rzecz (...) Spółką Akcyjną w S. zwrotu części kosztów wynagrodzenia i wydatków arbitrów do kwoty 1 250 USD oraz kwoty 141 902,56 EUR.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.. Wnioskodawcy należało zwrócić koszty poniesionej opłaty sądowej w wysokości 60 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 180 zł zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 6 w z. z § 12 ust 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat

za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013, poz. 490 z późn. zm).

Źródło: Sąd Apelacyjny w Warszawie